

Τι είναι η αναβαλλόμενη φορολογία των τραπεζών (deferred tax credit) Η ΝΑΥΤΕΜΠΟΡΙΚΗ

Πέμπτη, 15 Νοεμβρίου 2018

Με το άρθρο 23 του Ν. 4302/2014 προστέθηκε το άρθρο 27Α στον Ν. 4172/2013 (εφεξής ΚΦΕ), με το οποίο προβλέφθηκε η προαιρετική μετατροπή της αναβαλλόμενης φορολογικής απαίτησης (deferred tax asset «DTC») των εποπτευόμενων από την Τράπεζα της Ελλάδος χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων, των εταιρειών χρηματοδοτικής μίσθωσης (leasing) και των εταιρειών πρακτορείας επιχειρηματικών απαιτήσεων (factoring) σε οριστική και εκκαθαρισμένη απαίτηση τους έναντι του ελληνικού Δημοσίου, υπό τις προϋποθέσεις που ορίζει ο νόμος.

Με τη νέα ρύθμιση του άρθρου 27Α του ΚΦΕ, παρέχεται η δυνατότητα στα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα και στα ως άνω νομικά πρόσωπα να διατηρήσουν φορολογικό πλεονέκτημα σε περίπτωση που σε ορισμένη χρήση εμφανίσουν λογιστική (μετά από φόρους) ζημία, μετατρέποντας την αναβαλλόμενη φορολογική τους απαίτηση σε οριστική και εκκαθαρισμένη απαίτησή τους έναντι του ελληνικού Δημοσίου.

Προϋποθέσεις εφαρμογής

Προϋποθέσεις εφαρμογής της αναβαλλόμενης φορολογικής απαίτησης του άρθρου 27Α (παρ. 2):

* Οι τράπεζες, οι εταιρείες χρηματοδοτική μίσθωσης (leasing) και οι εταιρείες πρακτορείας επιχειρηματικών απαιτήσεων (factoring) μπορούν να εφαρμόσουν την εν λόγω διάταξη της αναβαλλόμενης φορολογικής απαίτησης.

* Η υπαγωγή του νομικού προσώπου στο πλαίσιο αυτό είναι προαιρετική.

* Απαιτείται απόφαση της Γενικής Συνέλευσης των μετόχων ή συνεταίρων του νομικού προσώπου, κατόπιν ειδικής εισήγησης του Διοικητικού Συμβουλίου, η οποία λαμβάνεται μέχρι το τέλος του προηγούμενου έτους εκείνου στο οποίο αφορά.

* Η οριστική και εκκαθαρισμένη απαίτηση γεννάται κατά το χρόνο έγκρισης των ετήσιων εταιρικών οικονομικών καταστάσεων από την Τακτική Γενική Συνέλευση των μετόχων ή των συνεταίρων.

* Με Πράξη του Υπουργικού Συμβουλίου ορίζονται κάθε σχετικό με την εφαρμογή του εν λόγω άρθρου θέμα, ενδεικτικά η διαδικασία του φορολογικού ελέγχου, τα απαιτούμενα στοιχεία τεκμηρίωσης για την επαλήθευση του ποσού της οριστικής και εκκαθαρισμένης απαίτησης κατά του Δημοσίου, η παρακολούθηση και πιστοποίηση του μη συμψηφισθέντος ετήσιου υπολοίπου της φορολογικής απαίτησης. Ωστόσο μέχρι σήμερα η πράξη αυτή δεν έχει εκδοθεί.

* Ως προς την έναρξη ισχύος, οι διατάξεις αυτές εφαρμόζονται σε φορολογικές απαιτήσεις που γεννώνται από το φορολογικό έτος 2017 και εφεξής και ανάγονται στο φορολογικό έτος 2016 και εφεξής.

Περιπτώσεις εφαρμογής της διάταξης του άρθρου 27Α:

Σε περίπτωση κατά την οποία το λογιστικό (μετά από φόρους) αποτέλεσμα χρήσης του νομικού προσώπου είναι ζημία, σύμφωνα με τις νομίμως ελεγμένες και εγκεκριμένες από την τακτική γενική συνέλευση των μετόχων ή συνεταίρων εταιρικές οικονομικές καταστάσεις, ο φόρος εισοδήματος που υπολογίζεται στις εξής περιπτώσεις, δηλαδή:

i. σε προσωρινές διαφορές που αφορούν το υπολειπόμενο (αναπόσβεστο) ποσό της χρεωστικής διαφοράς που προκύπτει από την ανταλλαγή ομολόγων του ελληνικού Δημοσίου ή εταιρικών ομολόγων με εγγύηση του ελληνικού Δημοσίου, κατ' εφαρμογή προγράμματος συμμετοχής στην αναδιάταξη του ελληνικού χρέους, που έχει προκύψει σε βάρος των εποπτευόμενων από την Τράπεζα της Ελλάδος ή τον Ενιαίο Εποπτικό Μηχανισμό, των τραπεζών, των εταιρειών χρηματοδοτικής μίσθωσης (leasing) και των εταιριών πρακτορείας επιχειρηματικών απαιτήσεων (factoring),

ii. σε προσωρινές διαφορές που αφορούν το υπολειπόμενο (αναπόσβεστο) ποσό της χρεωστικής διαφοράς λόγω πιστωτικού κινδύνου, η οποία διαφορά προκύπτει από: α) τη διαγραφή χρεών οφειλετών τους, β) την πώληση ή την εισφορά δανείων ή πιστώσεων κατά τις

διατάξεις του ν. 4354/2015 ή του ν. 3156/2003 ή τη μεταβίβασή τους σε χρηματοδοτικό ή πιστωτικό ίδρυμα ή σε άλλη εταιρεία ή νομική οντότητα εφόσον τη διαχείρισή τους πραγματοποιεί πιστωτικό ίδρυμα κατά τις διατάξεις του ν. 4261/2014 ή Εταιρεία Διαχείρισης Απαιτήσεων από Δάνεια και Πιστώσεις του ν. 4354/2015, και στις προσωρινές διαφορές που προέρχονται από λογιστικές διαγραφές δανείων ή πιστώσεων, οι οποίες αφορούν διαγραφές χρέους ή μεταβιβάσεις, που δεν έχουν πραγματοποιηθεί μέχρι το τέλος του εκάστοτε φορολογικού έτους της λογιστικής διαγραφής, και

iii. σε προσωρινές διαφορές που αφορούν το ποσό των συσσωρευμένων προβλέψεων και λοιπών εν γένει ζημιών λόγω πιστωτικού κινδύνου, για το οποίο έχει ή θα λογισθεί αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση, σύμφωνα με τις διατάξεις των Διεθνών Προτύπων Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (εφεξής ΔΠΧΑ) και τις διατάξεις του ν. 4172/2013 ή τις αντίστοιχες διατάξεις του προϊσχύσαντος ν. 2238/1994 και εμφανίζεται στις τελευταίες εκάστοτε νομίμως ελεγμένες και εγκεκριμένες από την τακτική γενική συνέλευση των μετόχων ή συνεταίρων, ετήσιες εταιρικές οικονομικές καταστάσεις των ανωτέρω νομικών προσώπων, εφόσον έχουν συνταχθεί με βάση τα ΔΠΧΑ, μετατρέπεται (στο σύνολό του ή μερικά), σε οριστική και εκκαθαρισμένη απαίτηση αυτού έναντι του Δημοσίου, σύμφωνα με τον τύπο υπολογισμού της εν λόγω διάταξης. Η απαίτηση αυτή συμψηφίζεται με τον αναλογούντα φόρο εισοδήματος του νομικού προσώπου και των συνδεδεμένων επιχειρήσεων του ίδιου φορολογικού έτους, που αφορούν οι ετήσιες εταιρικές οικονομικές καταστάσεις.

Ωστόσο, σε περίπτωση που ο αναλογών φόρος εισοδήματος του φορολογικού έτους, στο οποίο προέκυψε η λογιστική ζημία δεν επαρκεί για τον ολοσχερή συμψηφισμό της απαίτησης και κατά το μέρος που αυτή δεν έχει συμψηφιστεί, το νομικό πρόσωπο έχει άμεσα εισπράξιμη απαίτηση έναντι του Ελληνικού Δημοσίου για το υπόλοιπο (μη συμψηφισθέν) ποσό. Τότε, το νομικό πρόσωπο:

* σχηματίζει ειδικό αποθεματικό για το ποσό που αντιστοιχεί στο 100% της απαίτησης προς το Ελληνικό Δημόσιο, το οποίο αποθεματικό προορίζεται αποκλειστικά για την αύξηση κεφαλαίου (παρ. 6), και

* εκδίδει δωρεάν παραστατικούς τίτλους δικαιωμάτων κτήσεως κοινών μετοχών ή συνεταιριστικών μερίδων (δικαιώματα μετατροπής), οι οποίοι ανήκουν κατά κυριότητα στο Ελληνικό Δημόσιο και αντιστοιχούν σε κοινές μετοχές ή συνεταιριστικές μερίδες συνολικής αγοραίας αξίας ίσης με το εκατό τοις εκατό (100%) του ποσού της οριστικής και εκκαθαρισμένης φορολογικής απαίτησης (προ του συμψηφισμού της με το φόρο εισοδήματος του φορολογικού έτους στο οποίο προέκυψε η λογιστική ζημία). Οι τίτλοι αυτοί είναι ελεύθερα μεταβιβάσιμοι (παρ. 6). Η άσκηση των δικαιωμάτων μετατροπής πραγματοποιείται χωρίς την καταβολή ανταλλάγματος, με την κεφαλαιοποίηση του ειδικού αποθεματικού. Μετά την άσκηση δικαιώματος εξαγοράς των τίτλων από τους υφιστάμενους μετόχους ή συνεταίρους ή μετά την παρέλευση εύλογου χρονικού διαστήματος χωρίς να ασκηθεί το δικαίωμα αυτό, οι εν λόγω τίτλοι είναι ελεύθερα μεταβιβάσιμοι έναντι ανταλλάγματος και διαπραγματεύσιμοι σε οργανωμένη αγορά.

Εκκαθαρισμένη απαίτηση

Συνοπτικά, οι τράπεζες, οι εταιρείες χρηματοδοτικής μίσθωσης (leasing) και οι εταιρείες πρακτορείας επιχειρηματικών απαιτήσεων (factoring) δύνανται να μετατρέψουν σε βέβαιη και εκκαθαρισμένη απαίτησή τους έναντι του ελληνικού Δημοσίου την αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση των εξής περιπτώσεων:

(α) της χρεωστικής διαφοράς που προκύπτει από την ανταλλαγή ομολόγων του Ελληνικού Δημοσίου ή εταιρικών ομολόγων με εγγύηση του Ελληνικού Δημοσίου,

(β) της χρεωστικής διαφοράς λόγω πιστωτικού κινδύνου, η οποία προκύπτει από τη διαγραφή χρεών οφειλετών τους, την πώληση ή την εισφορά δανείων ή πιστώσεων ή τη μεταβίβασή τους σε χρηματοδοτικό ή πιστωτικό ίδρυμα ή σε άλλη εταιρεία ή νομική οντότητα εφόσον τη διαχείρισή τους πραγματοποιεί πιστωτικό ίδρυμα ή Εταιρεία Διαχείρισης Απαιτήσεων από Δάνεια και Πιστώσεις και των χρεωστικών λογιστικών διαγραφών δανείων ή πιστώσεων, και

(γ) το ποσό των συσσωρευμένων προβλέψεων και λοιπών εν γένει ζημιών λόγω πιστωτικού κινδύνου, για το οποίο έχει ή θα λογιστεί αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση, σύμφωνα με τις διατάξεις των ΔΠΧΑ και του ΚΦΕ,

Αυτή η απαίτηση συμψηφίζεται με την απαίτηση του ελληνικού Δημοσίου για καταβολή φόρων. Στην περίπτωση που η απαίτηση αυτή δεν επαρκεί, τότε τα νομικά πρόσωπα αυτά προβαίνουν σε αύξηση του μετοχικού ή συνεταιριστικού κεφαλαίου υπέρ του ελληνικού Δημοσίου, το οποίο ελληνικό Δημόσιο αποκτά δικαίωμα μετατροπής.

Κατ' ουσία, με την εν λόγω ρύθμιση της αναβαλλόμενης φορολογικής απαίτησης παρέχεται στα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα φορολογικό πλεονέκτημα και ενισχύεται η κεφαλαιακή τους ρευστότητα.

Θεόδωρος Σκουζός και Έλενα Νταφούλη δικηγόροι στην **Ιάσων Σκουζός & Συνεργάτες**
Δικηγορική Εταιρεία